

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 473/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej JUDr. Ľudovítom Surmom, advokátom, Halenárska 7, Trnava, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Svk/30/2024 z 24. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho správneho súdu sp. zn. 4Svk/30/2024 z 24. apríla 2025. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa podanou žalobou domáhala odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní, ako aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia v dôsledku nečinnosti orgánu verejnej správy vo výške 2 000 eur. Správny súd v Banskej Bystrici uznesením z 23. októbra 2024 podľa § 249 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu sťažovateľky a poukázal na relevantný skutkový stav, v zmysle ktorého bolo proti sťažovateľke začaté konanie o povinnosti nahradiť škodu vo výške 80,26 eur. Meritórne rozhodnutie v danej veci bolo vydané 17. októbra 2023, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie. Odvolací orgán predmetné rozhodnutie zrušil pre nedostatočné zistenie skutkového stavu, vec však nevrátil na nové prerokovanie a rozhodnutie, keďže ďalšie konanie vo veci považoval za nehospodárne. Sťažovateľka disponovala informáciou, že prvostupňový správny orgán rozhodol (vo forme

záznamu) o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky podľa § 9 ods. 1 zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pohľadávkach štátu“). Predmetnú procesnú situáciu sťažovateľka vnímala ako nečinnosť správneho orgánu, domáhala sa rozhodnutia vo veci (zastavenia konania), preto podala žalobu pre nečinnosť orgánu verejnej správy. Správny súd vo svojom uznesení uviedol, že v uvedenej procesnej situácii správny orgán nemohol vec opätovne prerokovať a rozhodnúť, keďže odvolací orgán napadnuté rozhodnutie len zrušil, ale vec nevrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Správny orgán (žalovaný) ako správca majetku štátu mohol vydať len rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu formou záznamu, keďže ďalšie vymáhanie by bolo nehospodárne (právny názor odvolacieho orgánu). Rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu je inštitút, ktorý môže správca použiť z vlastnej iniciatívy (nie na požiadanie dlžníka), ak sú splnené zákonom ustanovené podmienky. Vychádzajúc z uvedeného, správny súd nezistil stav, v ktorom by žalovaný ako orgán verejnej správy protiprávne nepokračoval v začatom administratívnom konaní, t. j. nečinnosť žalovaného. Žalovaný po rozhodnutí odvolacím orgánom postupoval v rámci dostupných možností ďalej v administratívnom konaní a vydal rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu, ktoré nie je preskúmateľné správnym súdom a dlžník sa o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu neupovedomuje. Vydaním predmetného rozhodnutia možno administratívne konanie považovať za ukončené.

3. Proti uzneseniu správneho súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým uznesením podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol. Najvyšší správny súd zdôraznil, že podľa sťažovateľky nečinnosť žalovaného mala spočívať v nevydaní rozhodnutia o zastavení konania podľa § 239a zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe príslušníkov“). Kasačný súd podobne ako správny súd uviedol, že prvostupňový správny orgán nemohol nanovo prerokovať a rozhodnúť vec. Odvolací orgán totiž prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu zrušil, no nevrátil na ďalšie konanie (z dôvodu hospodárnosti). V danej situácii prvostupňový správny orgán nemohol ďalej konať vo veci, preto nemohol ani konanie zastaviť podľa § 239a zákona o štátnej službe príslušníkov. Z uvedeného dôvodu rozhodol o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu (formou záznamu) podľa § 9 ods. 1 písm. c) zákona o pohľadávkach štátu, pričom podľa § 9 ods. 2 zákona o pohľadávkach štátu sa na vydanie tohto rozhodnutia nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní a toto rozhodnutie nie je preskúmateľné ani správnym súdom a dlžník sa o upustení od vymáhania pohľadávky ani neupovedomuje. Postup žalovaného bol v súlade so zákonom o pohľadávkach štátu a v zmysle predmetného zákona administratívne konanie ukončil. Kasačný súd neakceptoval právny názor sťažovateľky, v zmysle ktorého sa administratívne konanie ukončuje len rozhodnutím o zastavení konania podľa § 239a zákona o štátnej službe príslušníkov. Podľa uvedeného ustanovenia sa konanie zastaví, ak odpadol dôvod konania, čo však v prejednávanej veci nenastalo. Administratívne konanie bolo ukončené vydaním záznamu, teda postupom podľa osobitného zákona o pohľadávkach štátu, na ktorý sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Postup žalovaného takto ani kasačný súd nepovažoval za nečinnosť.

II. Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu. Právne závery, na ktorých najvyšší správny súd založil svoje rozhodnutie, považuje za arbitrárne a ústavne neakceptovateľné.

5. Vychádzajúc z právnych záverov najvyššieho správneho súdu, administratívne konanie podľa zákona o štátnej službe príslušníkov môže skončiť inak ako zákonom taxatívne určeným spôsobom. Upustenie od vymáhania pohľadávky znamená, že nie je potrebné ďalej konať vo veci, z čoho vyplýva skončenie administratívneho konania. Uvedené zároveň znamená, že postup podľa zákona o pohľadávkach štátu spôsobuje bez existencie zákonného ustanovenia automaticky skončenie akýchkoľvek konaní (procesov) týkajúcich sa predmetnej pohľadávky bez potreby vydania rozhodnutia o upustení od vymáhania pohľadávky štátu, t. j. aj skončenie napr. súdnych a exekučných konaní a výkonu záložného práva týkajúceho sa uvedenej pohľadávky. Najvyšší správny súd uviedol, že postačuje zákonom formálne neupravený záznam, nemusí byť vydané rozhodnutie o upustení od vymáhania pohľadávky štátu. Analogicky by bolo možné uviesť, že v súdnom konaní postačuje zápisnica o pojednávaní, ktorá má mať rovnaké účinky ako samotný rozsudok vo veci.

6. Bez existencie rozhodnutia o upustení od vymáhania pohľadávky štátu nemožno uvažovať o zániku pohľadávky štátu. Ani prípadný zánik pohľadávky nespôsobuje sám osebe ukončenie administratívneho konania.

7. Medzeru v zákonnej úprave týkajúcu sa postupu v prípade zrušenia rozhodnutia odvolacím orgánom bez vrátenia na nové prejednanie prvostupňovému orgánu nemožno doplniť súdnym výkladom týkajúcim sa účinkov neexistujúceho rozhodnutia. Právny poriadok upravuje účinky rozhodnutia v jednom konaní aj na iné konania (napr. rozhodnutie vydané v rámci konkurzu alebo reštrukturalizácie), avšak vždy ide o explicitnú právnu úpravu.

8. Závery najvyššieho správneho súdu sú ústavne neudržateľné, keďže sú výsledkom výkladu právnych noriem v rozpore s ich účelom a významom. Daný výklad nie je v prospech práv účastníka administratívneho konania, predstavuje akceptáciu postupu žalovaného správneho orgánu v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy. Sťažovateľka sa domnieva, že je stále účastníčkou neskončeného administratívneho konania.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu. Sťažovateľka namieta, že najvyšší správny súd spolu so správnym súdom rozhodli arbitrárne, keď dospeli k záveru, že žalovaný správny orgán nie je nečinný, keďže rozhodol o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky formou záznamu. Podľa sťažovateľky nejde o zákonom ustanovený spôsob ukončenia administratívneho konania. Predmetný právny názor je preto arbitrárny a ústavne neakceptovateľný.

10. Kasačný súd v spojení so správnym súdom zhodne vymedzili rozhodujúci skutkový (procesný) stav (zrušenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu bez vrátenia veci na nové konanie

a rozhodnutie) a poukázali na právny základ, na základe ktorého tento procesný stav vznikol (§ 243 ods. 4 zákona o štátnej službe príslušníkov). V danom procesnom stave podľa kasačného súdu neprichádzalo do úvahy rozhodnutie o zastavení konania podľa § 239a zákona o štátnej službe príslušníkov, a to aj pre nenaplnenie hypotézy danej právnej normy (odpadnutie dôvodu konania). Podľa správnych súdov žalovaný správny orgán postupoval zákonne, keď vydal rozhodnutie (formou záznamu) o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu. Právnym základom pre daný postup bol § 9 ods. 1 písm. c) zákona o pohľadávkach štátu. Pre tento postup bola naplnená hypotéza danej právnej normy (nehospodárnosť ďalšieho vymáhania pohľadávky), čo možno vyvodit' z kasačného rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu. Postup prvostupňového správneho orgánu takto rešpektoval aj právny názor vyslovený odvolacím správnym orgánom a nemôže byť považovaný za nečinnosť.

11. Ústavný súd neidentifikoval také právne závery, ktoré by bolo možné považovať za prejav svojvôle. Správne súdy svoje právne závery odôvodnili zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu. Zrozumiteľne objasnili právny základ postupu žalovaného správneho orgánu, ktorý ukončil konanie rozhodnutím o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu. Výklad a aplikácia príslušných ustanovení zákona o štátnej službe príslušníkov a zákona o pohľadávkach štátu správnymi súdmi rešpektuje zmysel a účel aplikovaných ustanovení. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti len opakuje argumentáciu, ktorú uviedla v žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, resp. v kasačnej sťažnosti. Na svoje námietky dostala sťažovateľka dostatočnú odpoveď od správnych súdov, správne súdy predovšetkým dostatočne objasnili, prečo postup prvostupňového správneho orgánu nie je nečinnosťou. V tomto smere ústavný súd len odkazuje osobitne na body 31 až 34 napadnutého uznesenia, resp. na body 16 a 17 uznesenia správneho súdu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho správneho súdu (a správneho súdu) nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor správnych súdov svojím vlastným (m. m. III. ÚS 154/09, IV. ÚS 85/2011). Zákon o pohľadávkach štátu explicitne ustanovuje, že na vydanie rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní; toto rozhodnutie nie je preskúmateľné správnym súdom a dlžník sa o tomto rozhodnutí neupovedomuje (§ 9 ods. 2). Náležitosti tohto rozhodnutia sú zároveň v tomto ustanovení vymedzené. Argumentácia sťažovateľky nesmerovala k tomu, že by predmetné rozhodnutie (formou záznamu) nemalo zákonom vyžadované náležitosti, preto ani skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané formou záznamu, nemôže viesť k záveru o opodstatnenosti námietok sťažovateľky v ústavnej sťažnosti. Z uvedených dôvodov je ústavná sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu